

พฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
SAVINGS BEHAVIOUR OF PERSONNEL IN THE OFFICE PERMANENT
SECRETARY, MINISTRY OF LABOUR.

อุบล อินตะ
สาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Aubon Ainta
E-mail : littlebee_p@hotmail.com
Department of Finance and Banking, Faculty of Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand.
Corresponding author

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน จำนวน 310 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคร้สแควร์ (Chi-Square) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาพบว่า ในด้านปัจจัยส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เป็นข้าราชการ มีจำนวนคนที่อยู่ในความดูแล 1-2 คน รายได้ต่อเดือนสูงกว่า 35,000 บาท ค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท มีภาระหนี้สิน ในด้านพฤติกรรมการณ์ออม มีรูปแบบการออมโดยเป็นบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน วัตถุประสงค์ของการออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ใช้วิธีการจัดสรรเงินออมด้วยตนเอง ผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจออมคือตนเอง จำนวนเงินที่ออมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ลักษณะการออมไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ความถี่ในการออมคือออมทุกเดือน ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน พบว่า

1. เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับวิธีการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับผู้ถือสิทธิพลในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

4. เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร รายได้ต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินที่ออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

5. เพศ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับลักษณะการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

6. เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการออม; รูปแบบการออม; วัตถุประสงค์การออม

ABSTRACT

This research aims to study the relationship between personal savings habits, factors of personnel in the Office Permanent Secretary, Ministry of labour. Which the samples used in this research is that people in Office Permanent Secretary, Ministry of labour. The number of 310 people, there are tools that are used in the research is to query the statistics based on the data analysis include percentage frequency values and relationships by using the test statistic kite square (Chi-Square) that percent confidence level 95.

The study found that in the areas of personal factors, respondents mainly female age is between 31-40 years. There is the marital status single degree level or equivalent, as a servant, with the number of people who are in the care of 1-2 people. Monthly income higher than 35,000 baht. Cost per month is between 10001-15000 baht. There are contingent liabilities. In behavioural savings savings patterns by various types of deposit accounts in a financial institution. The purpose of the emergency spending, savings Use the method to allocate the savings it manually. Who has the most influence in deciding the OM is the self. Savings amount is less than or equal to 5,000 baht. Saving feature does not limit the exact savings. Frequency of monthly savings is savings. .

Section analysis of the relationship between the personal factors to the savings habits of the people in the Office Permanent Secretary, Ministry of labour. It found that

1. the gender, age, marital status, educational level, types of personnel. The number of people in care. Revenue per month Cost per month and contingent liabilities are related to the pattern saving savings objective and statistically significant at significance level 0.05

2. the gender, age, level of education, type of personnel. The number of people in care. Monthly income and obligations with relation to how savings, statistically significant at significance level 0.05 .

3. the gender, age, marital status, income and liabilities are associated with persons of influence in savings, statistically significant at significance level 0.05 .

4. the gender, age, marital status, educational level, types of personnel. Monthly income and debt is related to the amount of money in savings. Statistically significant at 0.05 significance level

5. gender, education level and category of revenue per month, and have a relationship with the nature saving statistically significant at significance level 0.05 .

6. the gender, age, level of education, type of personnel. The number of people in care. Revenue per month Cost per month and the debt is related to the frequency in savings, statistically significant at 0.05 significance level.

Keywords: behavioural savings , savings patterns , savings objectives.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้พยายามรณรงค์ ให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยมาสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัดลดการบริโภคที่ไม่จำเป็นลงและเก็บออมไว้ใช้ยามเดือดร้อนหรือเหลือเก็บไว้ใช้ในอนาคต เพื่อความมั่นคงของชีวิต บุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ซึ่งเป็นบุคลากรของภาครัฐมีรายได้ประจำที่มั่นคง จึงน่าสนใจในการวิเคราะห์พฤติกรรมการออมในรูปแบบต่าง ๆ การประมาณค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จำนวนเงินที่เหลือจากรายรับ แนวคิดของข้าราชการในเรื่องของการออมเงิน ตลอดจนปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยจะมีขอบเขตครอบคลุมเฉพาะบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมการวางแผนการเงินและการออมให้กับบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและหน่วยงานอื่นในกระทรวงแรงงาน รวมไปถึงการนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก้ไขปัญหารายได้ไม่เพียงพอ สนับสนุนการออมเงินในหน่วยงาน และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมให้กับประชาชนทั่วไปต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน โดยศึกษาจากข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน ส่วนพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบของการออม วัตถุประสงค์ของการออม วิธีการออม ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม จำนวนเงินที่ออม ลักษณะการออม และความถี่ในการออม ซึ่งใช้การรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลในเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2562

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้คือ บุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนสมาชิกที่อาศัยในบ้าน รายได้ต่อเดือน (โดยประมาณ) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (โดยประมาณ) และภาระหนี้สิน

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการออม วิธีการออม ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม จำนวนเงินที่ออม ลักษณะการออม ความถี่ในการออม และรูปแบบการออม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ที่ได้รับไปใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มโดยรวมของบุคลากรในสังกัดกระทรวงแรงงานในการออม การลงทุนและการก่อหนี้

2. เพื่อนำข้อมูลด้านพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดกระทรวงแรงงานที่ได้รับไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตอบสนองความต้องการด้านการลงทุน และใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนให้แก่บุคคลอื่นที่เริ่มสนใจลงทุนในอนาคต

3. เพื่อนำข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการออม การลงทุน ไปใช้ประเมินรูปแบบการลงทุนในอนาคต และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการออมและการลงทุนในอนาคต ตลอดจนเป็นแนวทางในการส่งเสริมการกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการออมและการลงทุน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ (Keynes)

การออม (saving) คือ การนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมาเก็บออม ในทัศนะของเคนส์ การออม หมายถึง ส่วนที่ไม่ได้จับจ่ายใช้สอยไปไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ หรือส่วนออมคือส่วนเหลือของรายได้

กองบัญชาการตำรวจได้ประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดรูปแบบการออมเป็นหลายประเภท ดังนี้

การออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร เป็นการออมโดยการนำรายได้ที่เหลือจากการบริโภคใช้จ่ายโดยการซื้อทรัพย์สินถาวรซึ่งเป็นการถือครองทรัพย์สินประเภทนี้จะถือครอง สำหรับทรัพย์สินถาวรที่นิยมถือไว้ได้แก่

1. ที่ดินซึ่งส่วนใหญ่นิยมถือไว้เป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่ง โดยคาดว่ามูลค่าของทรัพย์สินนี้จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

2. อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะการออมอย่างหนึ่งซึ่งทั่วไป การซื้อที่อยู่อาศัยอาจจะต้องจ่ายตามราคาซื้อขายด้วยเงินสดหรือผ่อนชำระก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ออม จะมีกำลังเงินการออมมากน้อยเพียงใด

การออมในรูปแบบทรัพย์สินในทางการเงิน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการออมก็คือ การเก็บเงินเป็นทรัพย์สินในทางการเงิน ซึ่งการออมในลักษณะนี้อาจทำให้หลายวิธีดังนี้

1. *การออมในรูปแบบทรัพย์สินในระบบ* หมายถึง การออมโดยการถือทรัพย์สินทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายคุ้มครองอยู่รูปแบบการออมประเภทนี้ได้แก่

1.1. เงินสดในมือ ซึ่งเป็นการถือเงินสดจะเป็นลักษณะการออมเพื่อต้องการ สภาพคล่องสูงสุด แม้ว่าไม่มีผลตอบแทนเลยและอาจจะเกิดความเสี่ยงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง ค่าเงินและการสูญหาย

1.2 เงินฝากที่สถาบันทางการเงินต่าง ๆ แม้ว่าไม่มีสภาพคล่องเท่ากับได้ถือเงินสด แต่การออมในรูปแบบนี้จะได้รับค่าตอบแทนเป็นดอกเบี้ยหรือเงินปันผล โดยจะไม่มี ความเสี่ยงจากการสูญหาย

1.3 การซื้อหลักทรัพย์ทางการเงินต่าง ๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชน เช่น ตั๋วแลกเงิน คลังตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วการค้า พันธบัตร หุ้นสามัญ หุ้นกู้ สลากออมสิน เป็นต้น การถือครองในรูปแบบหลักทรัพย์ทางการเงินต่าง ๆ จะมีสภาพคล่องน้อย เนื่องจากจะมีการกำหนดเวลาใช้คืน แต่ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบผลตอบแทนไม่ว่าจะได้รับเป็นเงินปันผลหรือดอกเบี้ย

1.4 การให้กู้ยืมซึ่งมีสัญญาเงินกู้ถูกต้องตามกฎหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวซึ่งจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ยเงินกู้ แต่อาจไม่มากเท่ากับการกู้ยืมในระบบแต่มีความเสี่ยงน้อยกว่า เนื่องจากมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย

1.5 เบี้ยประกันตามกรมธรรม์ประกันชีวิตและกองทุนเลี้ยงชีพของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นการออมเพื่อความมั่นคงในระยะยาวและเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดในอนาคต

1.6 อื่น ๆ เช่น เงินหุ้นสมาชิกสหกรณ์ เงินค่าสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์

2. *การออมในสถาบันการออม* สถาบันการออมที่จัดตั้งภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกฎหมายและดำเนินการภายใต้ พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการออม โดยรูปแบบการออมของสถาบันอยู่ภายใต้ระเบียบของกฎหมาย เท่าที่รู้จักก็คือ

2.1 ธนาคารพาณิชย์ เป็นสถาบันทางการเงินที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการระดม เงินออมในระบบเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์จะมีเอกชนเป็นเจ้าของ มีเพียงส่วนน้อย เท่านั้นที่มีลักษณะเป็นรูปแบบรัฐวิสาหกิจ สำหรับการออมที่ธนาคารพาณิชย์นั้นอยู่ในรูปแบบของ การฝากเงินซึ่งมีประเภทการฝากเงิน 3 ลักษณะดังนี้

2.2 ธนาคารเป็นธนาคารของรัฐบาลจัดตั้งโดยกฎหมายพิเศษซึ่งมีจุดหมาย ในการส่งเสริมให้เกิดการออมในหมู่ประชาชน โดยธนาคารมีระดมเงินออม คือ ออกพันธบัตรออมสินและสลากออมสินเป็นทรัพย์สินทางการเงินที่ธนาคาร ออกเพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชน เมื่อครบกำหนดอายุของหลักทรัพย์ก็นำไปถ่ถอนคืน

ได้และในแต่ละปี ก็ได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยตามจำนวนเงินต้นที่ซื้อพันธบัตรหรือสลากออมสินไว้ สำหรับสลากออมสินยังมีผลตอบแทนอันเป็นสิ่งล่อใจก็คือ การถูกสลากออมสิน

2.3 สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการออมที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานหนึ่ง โดยการรวมตัวของพนักงานของหน่วยงานนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมและช่วยเหลือ ทางด้านการให้กู้แก่สมาชิก การออมกระทำโดยสหกรณ์จะเรียกเก็บค่าหุ้นสะสมจากสมาชิกตามส่วนของรายได้ต่อเดือน พร้อมทั้งให้ดอกเบี้ยเป็นค่าตอบแทนการออม ส่วนการออมอีกรูปหนึ่ง ก็คือ การฝากเงินไว้กับสหกรณ์นั่นเอง

2.4 บริษัทประกันชีวิตเป็นสถาบันการออมอีกแห่งที่มีสิทธิพิเศษเป็นสิ่งล่อใจ คือ ผู้ที่ทำประกันชีวิตบริษัทประกันจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันเป็นรายเดือนซึ่งเท่ากับเป็นการสะสม ทรัพย์ไปในตัว เมื่อครบกำหนดที่ประกันจะได้รับเงินต้นคืนพร้อมอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำจำนวนหนึ่ง โดยในระหว่างที่อยู่ในสัญญาประกัน ถ้าผู้ทำประกันชีวิตเสียชีวิต ผู้รับกรมธรรม์ ก็จะได้รับเงินจำนวนก้อนนี้ตามสัญญาผูกพัน

2.5 กองทุนบำเหน็จบำนาญเป็นสถาบันการออมประเภทหนึ่งที่ตั้งในหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง เพื่อเป็นสวัสดิการสำหรับสงเคราะห์เจ้าหน้าที่และพนักงานในหน่วยงานนั้น หลังจากเกษียณอายุทำงาน โดยในระหว่างการทำงานพนักงานผู้เป็นสมาชิกจะต้องส่งรายได้สมทบ กองทุนสม่าเสมอ เมื่อเกษียณอายุ และรายได้นั้นจะกลับมาเป็นของสมาชิกผู้นั้น ผลตอบแทนที่ได้ จากการออมก็คือ ดอกเบี้ย

2.6 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 เป็นการออมภาคสมัครใจและออกร่วมกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้างเพื่อให้ลูกจ้างได้ออมเงินไว้เพื่อการเกษียณ เงินสมทบจากนายจ้างสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ และผลประโยชน์ที่จ่ายให้นั้นก็ไม่ใช่เสียภาษี

2.7 กองทุนประกันสังคม (Social Security Fund) เป็นระบบการออมเพื่อวัยเกษียณแรกของประเทศไทยที่จัดตั้งขึ้น ภายใต้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 โดยขอบเขตความคุ้มครองส่วนหนึ่งครอบคลุมกรณีชราภาพ เป็นการออมภาคบังคับแบบกำหนดวงเงินผลประโยชน์ที่จะได้รับไว้แน่นอน (Defined Benefit) บริหารโดยสำนักงานประกันสังคม (สปส.)

วันรัักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2549) พบว่า ระดับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคย่อมแปรผันโดยตรงกับระดับของรายได้พึงใช้จ่าย นั่นคือ เมื่อระดับรายได้สูงขึ้นการบริโภคจะมากขึ้นและเมื่อระดับรายได้ลดลงการบริโภคก็จะลดลงด้วย มีข้อสังเกตว่าแม้ระดับรายได้จะมีค่าเท่ากับศูนย์ก็ยังคงมีการบริโภคอยู่ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้พิจารณาได้จากสังคมที่ประสบภัยธรรมชาติผลผลิตถูกทำลายสิ้นประชาชนก็ยังคงต้องบริโภคเพื่อประทังชีวิต โดยอาศัยสินค้าและบริการที่สังคมอื่นบริจาคให้มา อาจแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับรายได้พึงใช้จ่ายในรูปสมการเส้นตรง (Linear Equation) ดังนี้

$$C = Ca + bYd \text{ ----- (3)}$$

Ca คือ ระดับการบริโภคเมื่อรายได้เท่ากับศูนย์

b คือ ค่าความชันของสมการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรืออากาศเอกหญิง ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์ (2558) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านพฤติกรรมการออม ข้าราชการกองทัพอากาศส่วนใหญ่ออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินหรือเพื่อซื้อสิ่งของตามที่ต้องการ โดยอาจกำหนดหรือไม่กำหนดวงเงินที่แน่นอน ส่วนใหญ่จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง ออมทุกเดือน และตัดสินใจออมด้วยตนเอง ในด้านรูปแบบการออมนิยม

ออมเงินในรูปแบบบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด กองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาลได้รับความนิยมน้อย ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมและรูปแบบการออมพบว่า กลุ่มที่ชั้นยศน้อย โสด ไม่มีคนในความดูแล และรายได้น้อย มีแนวโน้มออมเงินเพื่อซื้อสิ่งที่ต้องการโดยพ่อ แม่ เป็นผู้มืสิทธิพลในการตัดสินใจออม นิยมเก็บสะสมในรูปแบบเงินสดและบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน กลุ่มที่อยู่ในช่วงสร้างครอบครัวนิยมออมเพื่อการศึกษาบุตรและตนเอง กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีหนี้สิน และมีเงินออมต่อเดือนน้อย ไม่นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน แต่นิยมซื้อสิ่งหาปริมาณ โดยมิคุมสรหรือแฟนเป็นผู้มืสิทธิพลในการตัดสินใจออม ในขณะที่ระดับชั้นยศสูง สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีหนี้สิน และมีจำนวนเงินออมต่อเดือนสูง มีแนวโน้มในการออมเงินเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน และมีการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต

กมลชนก ไพโรจน์. (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 -50 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ตำแหน่งวิชาการ ระดับชำนาญการ และมีอายุราชการระหว่าง 11 - 20 ปี ปัจจัยด้านครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 1 - 3 คน และส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท ไม่มีรายได้อื่น ๆ ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ มีรายจ่าย 20,000 บาท ขึ้นไป มีค่าใช้จ่ายเบียดเบียนทุกประเภท ไม่มีหนี้สิน และกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ พฤติกรรมการออม พบว่า ระดับการออมของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน ส่วนใหญ่ออมโดยการเก็บเงินสดไว้กับมือ วัตถุประสงค์ในการออม เพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ตำแหน่งงาน อายุราชการ จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

นางสาวจุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัด (2554) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการที่มีการออมเงินส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพโสด และไม่มีผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดู พนักงานบริษัทเอกชนที่มีการออมเงินจะมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วง 20,001 - 25,000 บาท ส่วนข้าราชการที่มีการออมเงินจะมี รายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วง 15,001 - 20,000 บาท ด้านรายจ่ายพนักงานบริษัทเอกชนมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท ข้าราชการมีรายจ่ายเฉลี่ยต่ำกว่าพนักงานบริษัทเอกชน โดยมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ด้านพฤติกรรมออมพบว่าทั้งพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการไม่มีการวางแผนการออม คือไม่มีการกำหนดไว้แน่นอนในแต่ละเดือนแต่จะออมตามเงินที่เหลือ มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน 1,000 - 5,000 บาท และมีวัตถุประสงค์การออมคือเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ด้านรูปแบบการออม ส่วนใหญ่ออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์และมีแนวโน้มการออมใน

อนาคตเพิ่มขึ้น ด้านปัจจัยกำหนดการออมทั้งพนักงานเอกชนและข้าราชการจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านระดับรายได้มากที่สุด

กนกวรรณ วิเชียร. (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 50 – 59 ปี มีสถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 – 2 คน เป็นข้าราชการ ประเภทวิชาการ มีอายุราชการต่ำกว่า 19 ปี ปัจจัยด้านเศรษฐกิจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 20,001 – 40,000 บาท มีรายจ่ายโดยเฉลี่ย น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท และมีหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท พฤติกรรมการออม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีปริมาณการออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท และมีรูปแบบการออม โดยผ่านธนาคารมากที่สุด ผลการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออม พบว่า ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ประเภทบุคลากร และปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ สถานภาพการสมรส และจำนวนสมาชิกในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สิน โดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

จรินทร์ วรรณศัพท์ และฟาริดา เอ็ลลาฮี (2559) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการออมและปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัย ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมหาวิทยาลัยมีการออมร้อยละ 80.25 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี มีสถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกที่อุปการะ 1 ถึง 2 คน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 3 ถึง 6 ปี มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 ถึง 30,000 บาท มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 ถึง 25,000 บาท มีร้อยละของการออมต่อเดือนอยู่ที่ 10 ถึง 20 วัตถุประสงค์การออมเพื่อยามฉุกเฉิน มีรูปแบบการออมด้วยวิธีการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของพนักงานมหาวิทยาลัย พบว่า เพศ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของพนักงานมหาวิทยาลัย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน จำนวน 1,296 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย ตามแนวคิดของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ได้กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 310 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สิน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีคำถามหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดเกี่ยวกับ รูปแบบของการออม วัตถุประสงค์ของการออม วิธีการออม ผู้ที่มีอิทธิพลในการออม จำนวนเงินที่ออม ลักษณะการออม และ ความถี่ในการออม เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

29 เมษายน 2562 ถึง วันที่ 24 พฤษภาคม 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และการมีหนี้สิน ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนข้อมูลที่เกิดขึ้น}}{\text{จำนวนตัวอย่าง}} \times 100$$

2. ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดกระทรวงแรงงาน ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ได้แก่ รูปแบบของการออม วัตถุประสงค์ของการออม วิธีการออม ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออม จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน ลักษณะการออม และความถี่ในการออมเงิน ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนข้อมูลที่เกิดขึ้น}}{\text{จำนวนตัวอย่าง}} \times 100$$

3. ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดกระทรวงแรงงาน ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ 3 ส่วน ดังนี้

3.1 การนำเสนอปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และการมีหนี้สิน ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนข้อมูลที่เกิดขึ้น}}{\text{จำนวนตัวอย่าง}} \times 100$$

3.2 การนำเสนอพฤติกรรมการออม ใช้วิธีวิเคราะห์ตามข้อ 3.1

3.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทำการทดสอบโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ทดสอบระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี มีสถานภาพโสด มี การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เป็นข้าราชการ มีจำนวนคนที่อยู่ในความดูแล 1-2 คน มีรายได้ต่อ เดือนสูงกว่า 35,000 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 ถึง 15,000 บาท มีภาระหนี้สิน และเมื่อ ศึกษาถึงพฤติกรรมการออม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรูปแบบในการออมแบบบัญชีเงินฝาก ประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร สหกรณ์ หรืออื่น ๆ รองลงมาในรูปแบบการออมในกองทุน บำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับลูกจ้าง และกองทุนประกันสังคม ส่วนรูปแบบการ ลงทุนในกองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาลมีน้อยที่สุด วัตถุประสงค์สำคัญส่วนใหญ่ออมเพื่อใช้จ่าย ยามฉุกเฉินมากที่สุด รองลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อการ ลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคลมีน้อยที่สุด วิธีการในการออมส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจัดสรรเงินออมด้วยตนเอง และวิธีการให้บุคคลอื่นจัดการให้มีน้อยที่สุด ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมส่วนใหญ่จะเป็นตนเอง รองลงมา คือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินที่ออมเงิน ส่วนคู่สมรสหรือแฟนเป็นผู้ที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด จำนวนเงินที่ออมส่วนใหญ่ออมน้อยกว่า หรือเท่ากับ 5,000 บาท รองลงมาออมอยู่ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 บาท และการออมที่ระหว่าง 30,001 ถึง 40,000 บาทมีน้อยที่สุด ส่วนใหญ่ลักษณะการออมจะไม่ได้ กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ความถี่ในการออมส่วนใหญ่จะออมทุกเดือน รองลงมาจะออมแล้วแต่โอกาส การ ออมทุกวันจะมีความนิยมน้อยที่สุด

ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรใน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน พบว่า

1. เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อ เดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน และ ภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับวิธีการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับผู้ที่มีอิทธิพลในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

4. เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร รายได้ต่อเดือน และภาระหนี้สินมี ความสัมพันธ์กับจำนวนเงินที่ออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

5. เพศ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับลักษณะการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

6. เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ นัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีจำนวนคนที่อยู่ในความดูแล 1 ถึง 2 คน มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 ถึง 15,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์น์ วรวงศ์พิทักษ์ และพาริตา เอ็ลลาฮี (2559) ศึกษาพฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัย ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า พนักงานมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีการศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี มีจำนวนสมาชิกที่อุปการะ 1 ถึง 2 คน มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 ถึง 25,000 บาท และสอดคล้องกับ กมลชนก ไพโรจน์ (2554) ศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี

ด้านพฤติกรรมการออม

รูปแบบการออม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน (ธนาคาร, สหกรณ์ อื่น ๆ) มากที่สุด และการลงทุนในกองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาลน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ดารารภรณ์ โคสิริวิวัฒน์ (2558) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ พบว่า ในด้านรูปแบบการออมนิยมออมเงินในรูปบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด การลงทุนในกองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาลได้รับความนิยมน้อย

วัตถุประสงค์ของการออม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑาธิปดี ฤกษ์สันทนต์ (2554) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชน และข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีวัตถุประสงค์การออมคือเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน

วิธีการในการออม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่จัดสรรเงินออมด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับ ดารารภรณ์ โคสิริวิวัฒน์ (2558) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ พบว่า ส่วนใหญ่จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง

ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ตัดสินใจออมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ดารารภรณ์ โคสิริวิวัฒน์ (2558) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ พบว่าตัดสินใจออมด้วยตนเอง

จำนวนเงินที่ออม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินที่อมน้อยกว่า หรือเท่ากับ 5,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ กมลชนก ไพโรจน์ (2554) ศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง พบว่า ระดับการออมของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า หรือเท่ากับ 5,000

ความถี่ในการออม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ออมเงินทุกเดือน ซึ่งสอดคล้องกับ ดารารภรณ์ โคสิริวิวัฒน์ (2558) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ พบว่า ส่วนใหญ่ออมทุกเดือน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออม

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และหนี้สินมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และหนี้สินมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับวิธีการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และหนี้สินมีความสัมพันธ์กับผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร รายได้ต่อเดือน และหนี้สินมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินที่ออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับลักษณะการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และหนี้สินมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการออม						ความถี่ในการออม
	รูปแบบการออม	วัตถุประสงค์การออม	วิธีการออม	ผู้มีอิทธิพลในการออม	จำนวนเงินที่ออม	ลักษณะการออม	
เพศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
อายุ	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓
สถานภาพ	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✗
ระดับการศึกษา	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
ประเภทบุคลากร	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
รายได้ต่อเดือน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✓
ภาระหนี้สิน	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✓

หมายเหตุ:

✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

✗ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษา พฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานส่วนใหญ่ภาระหนี้สิน หนี้สินเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อเงินรายได้ที่เหลือออม ทำให้เหลือเงินออมน้อย ทั้งนี้หน่วยงานและผู้บังคับบัญชาจึงควรดูแลบุคลากรในสังกัด ไม่ให้มีหนี้สินล้นพ้นตัวจนอาจกระทบต่อหน้าที่การงาน

2. ด้านพฤติกรรมการออม พบว่า ยังมีรูปแบบการออมอื่นนอกเหนือจากบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ/กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับลูกจ้าง/กองทุนประกันสังคมที่มีความนิยมน้อย หน่วยงานจึงควรมีการส่งเสริมความรู้ในด้านการออมและการลงทุนในรูปแบบอื่น เช่น การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต การลงทุนในรูปแบบของหุ้น (ตลาดหลักทรัพย์, สหกรณ์ อื่น ๆ) และการลงทุนในกองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาล

3. หน่วยงานและผู้บังคับบัญชาควรมีการส่งเสริมการออมทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้ความรู้เกี่ยวกับการออม และหามาตรการลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย กระตุ้นการออมให้เพิ่มขึ้น อาจด้วยโครงการของหน่วยงาน การสนับสนุนสิทธิประโยชน์ในการออม เพื่อจูงใจให้มีปริมาณการออมเงินมากขึ้น และเพื่อให้บุคลากรทุกคนได้ตระหนักและเข้าใจถึงวิธีการประโยชน์การวางแผนการเงินในภาคครัวเรือน เพราะการมีพื้นฐานครอบครัวที่ดี ย่อมมีผลในการปฏิบัติราชการต่อไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไปในอนาคตได้หลายแนวทาง สำหรับบุคคลที่ต้องการนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปทำการศึกษาเพิ่มเติม โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรอื่นที่สังกัดกระทรวงแรงงาน เช่น กรมการจัดหางาน สำนักงานประกันสังคม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในประเด็นที่มีลักษณะคล้ายกัน และสังกัดกระทรวงเดียวกัน จะมีพฤติกรรมการออมเหมือนกันหรือไม่

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานมีระดับการออมน้อยและยังนิยมออมในรูปของเงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน หากมีการส่งเสริมการออมมากขึ้นย่อมมีช่องทางการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่มากขึ้น รวมทั้งด้านผลตอบแทนของการออมผลประโยชน์ในเรื่องของภาษี

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ วิเชียร. (2555). พฤติกรรมการออมของข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัด

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กมลชนก ไพโรจน์. (2554). พฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง. สารนิพนธ์

ศ.ม. (เศรษฐศาสตรจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณ(Online).

<https://www.gpf.or.th/thai2013/about/pension-thai-type.asp>, 1 ธันวาคม 2557.

จรินทร์ วรรณศิริพิทักษ์ และพาริดา เอ็ลลาลี. (2559). พฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้.

จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัต. (2555). เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของพนักงานเอกชนและข้าราชการเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง. (2547). พฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดารารภณ์ โคสิริวิวัฒน์. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการออมและรูปแบบการออมของ ข้าราชการ กองทัพอากาศ. ปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติกระทรวงแรงงาน www.mol.go.th

พีรพล ขุนพรหม. (2550). พฤติกรรมการออมเงินของลูกจ้างประจำกองโรงเรียนช่างกล สำนักงานคลัง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันรักษ์ มิ่งมณี. (2556), หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค (พิมพ์ครั้งที่ 15), กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักบัญชีประชาชาติ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. พฤติกรรม - รายได้ รายจ่าย หนี้สิน และการออม (Online).

http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=577&template=1R2C&yeartype=M&subcatid=24,6 มิถุนายน 2557.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, GDP ไตรมาสที่สี่และทั้งปี 2561 และแนวโน้มปี 2562 (Online). www.nesdb.go.th/Portals/0/eco_datas/economic/.../

John Maynard Keynes. (1936). *The General Theory of Employment, Interest and Money*. London: Macmillan and Co.

Friedman, Milton (1957). *A Theory of the Consumption Function*. N.J: Princeton University Press.

Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.